

Nordmændene i Amerika, deres Historie og Rekord.

Bidrag til og Bindelædt mellem Norges Historie og Nord-Amerikas—De Forenede Staters i Sædeleshed,

— Af —

Martin Ulvestad,

Forsatter til „Selvhjælp i Engelsk“, „Engelsk-Norsk Ordbog med fuldstændig Udtalebetegnelse“
og andre Vøger.

I.

History Book Company's Forlag.

Minneapolis, Minn., U. S. A.

1907.

„Gazieren“, „Luthersk Vørneblad“, „Den lutherske Missionær“, „Missionsvennen“, „Den forenede Kirkes Missionsblad“, „Vingaardsmanden“, „Northland Weekly“, „Childrens Companion“, „Sønner af Norge“, „Gaa paa“, „Vor Tid“, „Den kristelige Lægmand“ og „Kvindens Magasin“. For nærmere Oplysninger om disse og andre Bladforetagender se Afdelingen „Norsk-amerikanske Blad og Tidsskrifter“.

Augsburg Seminar, som flyttedes ind i sin egen Bygning i 1872, var den første norske Skole i Minneapolis. Senere oprettedes Braamans Akademy, Minnesota Normalskole, Den forenede Kirkes Presteseminar og Skjærdalsvolds Skole. For nærmere Underretning se Afdelingen „Norsk-amerikanske Læreanstalter“.

„Det norsk-lutherske Diaconisshjem“, som oprettedes i 1889 var det første af sit Slags. Nu samler man Penge til to Hospitaler.

I 90-Aarene opførte Nordmændene to Foreningsbygninger, Den norske kristelige Inglingeforenings-

Bygning og Normanna Hall, men man mistede begge to formedelt Gjeld. Ole Bull Statuen, som modeleredes af Billedhugger Jakob Bjelde, og som man rejste i Central Park 1897, vil dog bli permanent; thi den var betalt i Forstud.*)

Af Foreninger, som over en omfattende Virksomhed, kan nævnes Sønner af Norge, „Østre af Norge“, de kristelige Hjælpeforeninger og Aftoldsforeningerne.

Den første Nordmand, som indehavde et County-Embede her, var George H. Johnson, Sheriff, valgt i 1870.

Borgerkrigs-veteranen Albert E. Rice var den første Nordmand, som repræsenterede Minneapolis i Statens Legislatur (1870); han flyttede til Willmar samme År. Senere blev han Vice-Gubernør.

For nærmere Oplysninger om disse og andre Nordmænd, som har haft offentlige Tillidshverv, se Afdelingen „Nordmand i offentlige Stillinger i Amerika“.*

Houston Count.

Den første Nordmand i dette County var Torkel Agejsen, fra Stavanger. Han bosatte sig i Omegnen af Blackhammer i 1853. Knut Olsen, fra Stavanger, samt Guttorm Olsen og Jens E. Winjum, begge fra Ulland, Sogn, kom ogsaa og bosatte sig i nævnte Egn 1853, men lidt senere paa Aaret, saavidt vides.

Hans Nilsen Myra, fra Hadeland, var den første ved Spring Grove.

Den første i Omegnen af Houston var Hans A. Dahle, fra Øvre Telemarken.

Landet var for en stor Del befolkset med Skov. Efter at den var ryddet bort slog man ind paa Hvede-ovl som den fornemste Næringskilde. Fra 25 til 35 Cents pr. Dag og Kosten var, hvad man fik for „Rail Splitting“ og „Grubbing“ i den Tid. Men Farmerne gjorde næsten alt sit Arbeide selv. Ikke var der mange Arbeidere at faa og ikke havde man meget at betale med. I Mangel af Melmølle der i Nær-

heden maatte man ofte male sit Korn paa Raffelsværen. Mølle fandtes ikke nærmere end i Lanjing, Ja., og naar man skulle dø, tog det fra to til tre Uger.

Guttorm Guttormsen Dino, fra Notnem i Gol, Hallingdal, Ole Evensen Dølehus, fra Hemmedal, samt Brødrene Stutelien og G. G. Karlsborg, fra Valders, var de første hvide Settlere ved South Fork River; men i den Tid var Egnen fuld af fordrukne Indianere, og endsligt disse ikke var fiendtligstindede, nærede man dog en stadig Frygt for dem.

Om ovennævnte Guttorm Dino fortælles bl. a.: „Efter en 18 Ugers Reise med Seilskib landede han og hans Familie i New York og da var de baade penge- og madløse. I løbet af de følgende tre Uger kom de sig dog til Illinois (paa en Fladbaad, det meiste af Beien). De maatte nu ud for at se sig om efter Land, og en Dag, mens de vandrede om i et øde Strøg, opstod der en vældig Storm. Men henimod Aftenen

* For nærmere Besked se Side 4.

**) Men har Nordmændene herover gjort bare det, som er kreditabelt? Nej. Tag for Ek. Bankstanderne, som fandt Sted i Minneapolis nogle År siden. Et halvt Dusin „prominent“ Nordmænd og nogle andre „smarte“ Kærer gift nemlig ind i Banksforetning med mere Gjeld end Penge. De fik dog istand en Del Papirer og efterhvert som godtroende Holt, helt standhaftige arbejdere, deponerede sine Sparestillinge, gift disse i „Laan“ til „Bankerne“ selv og til deres personlige Venner — og saa gift Bankerne fællit — til ydeligst Tab for Indbryderne og til Skade for det norske Navn i Amerika — og da især i Minneapolis. Her har det efter den Tid været noget vanskeligt for Nordmand at opnaa Tillidshverv af større Betydning. Nu har en lignende Skandale fundet Sted i Chicago.

Hvad enkelte Mand gør tan dog ikke med Rette legges et helt Holt til Post. Rjendsgjerningerne taler fremdeles for at de norske Indvandrere som et Hele betragtet opfører sig vel. Eksempelvis tan nævnes, at i en i Chicago fornylig udarbejdet Forbryderstatistik er Nordmændene (i Sammenhæng med alle de andre der repræsenterede Folkeslag) opførte med det mindste Antal Forbrydelser.